

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**ALEKSANDRO STULGINSKIO UNIVERSITETO
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
AGRONOMIJA
VERTINIMO IŠVADOS**

Grupės vadovas:

dr. (HP) Saulius Marcinkonis

Grupės nariai:

prof. habil. dr. Izolda Pašakinskienė
Gabrielius Jakutis (studentų atstovas)

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Agromija
Studijų krypčių grupė	Žemės ūkio mokslai (I)
Studijų kryptis	Agromija (I02)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (2 m.), iššėstinė (3 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	120
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Žemės ūkio mokslų magistras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	5
2.2. Programos sandara	6
2.3. Personalias	9
2.4. Materialieji ištekliai	11
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	12
2.6. Programos vadyba	14
III. REKOMENDACIJOS	16
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	17

I. ĮŽANGA

Ketinamos vykdyti universitetinių antrosios pakopos studijų programos *Agronomija* (toliau – Programa), kurią numato vykdyti Aleksandro Stulginskio universitetas (toliau – Universitetas) vertinimas atliktas vadovaujantis Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika, patvirtinta Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) direktoriaus 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-01-157. Programos vertinimą atliko SKVC sudaryta trijų narių ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos ir jos vykdymo kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas vertinamai studijų programai tobulinti. Vertinant Programą buvo remiamasi Universiteto pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu ir 2018 m. balandžio 4 d. vykusio ekspertų vizito į Universitetą rezultatais.

Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo ketinamos vykdyti studijų programos aprašo ir jos priedų nagrinėjimo, kuris ekspertų grupės nariams buvo pateiktas 2018 metų kovo 23 dieną. Ekspertai, išnagrinėję programos apraše ir jo prieduose pateiktą informaciją, parengė pirmines išvadas, išskyrė prioritetines vertinimo sritis ir klausimus, kurie buvo pateikti vizito į Universitetą metu.

2018 metų balandžio 4 d. ekspertų grupė lankėsi Universitete, vizito metu vyko susitikimai su aukštosios mokyklos administracija, Programos aprašo rengėjais, numatomais programos dėstytojais ir socialiniais partneriais, ekspertai apžiūrėjo Programos įgyvendinimui numatomą skirti materialiąją bazę (laboratorijas, auditorijas, lauko tyrimų bazę). Pažymėtina, kad visos susitikimuose dalyvavusios grupės gausios, tai patvirtina didelį bendruomenės suinteresuotumą vykdyti Programą. Vizito pabaigoje administracijos atstovai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais. Buvo sutarta, kad Programos rengėjai pateiks išsamesnę, papildomą ekspertų pageidaujamą informaciją, atsakant į tuos ekspertų paklausimus, kurie susitikimo metu nebuvo pakankamai detaliai atsakyti.

2018 metų balandžio 9-10 d. SKVC ekspertams persiuntė Universiteto pateiktą papildomą ekspertų prašytą informaciją ir paaiškinimus dėl grįžtamojo ryšio užtikrinimo procese dalyvausančių grupių anketų ir tarptautiškumo plėtotės, – ekspertų grupė šią papildomą informaciją išanalizavo ir aptarė.

2018 m. balandžio mėn. 24 d. ekspertų grupė parengė ir SKVC pateikė Programos vertinimo išvadų projektą.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Pateiktos vertinti ketinamos vykdyti studijų programos *Agronomija* tikslas dera su nacionaliniais ir europiniais regioninės plėtros ir žemės ūkio politikos dokumentais bei atitinka Universiteto strategines nuostatas ir misiją. Vykdamas Programą yra numatoma rengti aukštos kvalifikacijos agronomijos magistrus, gebančius sisteminti ir kūrybiškai taikyti įgytas žinias bei savarankiškai tobulėti. Akivaizdu, kad tokios programos poreikis pirmiausiai sietinas su žemės ūkio sektoriaus svarba Lietuvos ir visos Europos Sąjungos ekonomikoje, ši Programa yra unikali Lietuvoje, nes neturi analogų kituose Lietuvos universitetuose. Programa turi ir savo išskirtinumų lyginant su kaimyninėse šalyse vykdomomis studijų programomis – Programa kurta ir atnaujinta, net tik išanalizavus gerąsias kaimyninių šalių patirtis, bet stengiantis išlaikyti tradicines Lietuvos agrarinių mokslų vertybes ir stiprybes. Tai leidžia daryti išvadą, kad Programos poreikis yra aiškiai pagrįstas visais lygmenimis – aukštosios mokyklos, regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu.

Apraše suformuluoti aiškūs Programos daliniai tikslai, kurie pagrindžia numatomas Programos specializacijas ir turi aiškų akcentą į naujausiais moksliniais tyrimais paremtas žinias ir tokiais tyrimais paremtą patį studijų procesą. Svarbu, kad numatytas ne tik profesinių žinių, bet socialinių kompetencijų lavinimas, kuris neabejotinai svarbus sėkmingai šios Programos studijų absolvento karjerai ir integracijai į aktyvią visuomenę.

Programos rengėjų siekis akcentuoti kūrybiškumą ir taikyti kūrybiškumą skatinančius metodus yra neabejotinai pažangus, tačiau atsižvelgiant Programos apraše pateiktą informaciją bei susitikime su numatomais Programos dėstytojais surinktą informaciją, nepaaiškėjo, kaip tai numatoma įgyvendinti praktiškai studijų metu. Todėl bendra ekspertų grupės nuomone nutarta, kad tokio siekio įgyvendinimas šioje Programoje nėra aiškus ir labiau deklaratyvus, nei realiai įgyvendinamas.

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai yra aprašyti pakankamai išsamiai ir gerai dera tarpusavyje, Programa atitinka antrosios pakopos studijų programoms keliamus reikalavimus numatytus kvalifikacijų sąraše, Mokslo ir studijų įstatyme ir Studijų pakopų apraše. Programos pavadinimas, nors ir neturi analogų kaimyninėse šalyse bei išlieka toks pats kaip ir ankstesnėse studijų programose, tačiau gerai dera su kitų studijų pakopų programomis (vykdomomis agronomijos bakalauro studijomis, doktorantūros studijomis), atitinka įgyjamas kvalifikacijas bei yra palaikomas didesnės dalies Universiteto akademinės bendruomenės.

Programos poreikis ir turinys yra stipriai susietas su absolventų karjeros galimybėmis, nes grindžiamas darbdavių nuomone ir poreikiu formuoti studijų rezultatus laikantis tarpdiscipliniškumo ir studijų rezultatų integralumo principų. Rengiant Programą atsižvelgta į darbdavių nuomonę ir siekta, kad aukštos kvalifikacijos specialistai turėtų fundamentaliųjų agrobiologijos, sisteminių agro-inovacinių ir informacinių technologijų taikymo žinių, gebėtų sujungti į visumą skirtingų kryptių žinias, savarankiškai spręstų žemės ūkio mokslines ir gamybinės problemas, atsižvelgiant į žemės ūkio politikos gaires ir teisės aktus. Susitikimo Universitete metu, socialiniai partneriai išsakydami savo nuomones tai patvirtino, todėl tikėtina, kad šios Programos absolventai tenkins darbdavių lūkesčius. Svarbu pažymėti, kad atskiri darbdaviai ketina finansuoti būsimų savo darbuotojų studijas.

Tačiau atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad rengiant Programą liko ir neišgirstų nuomonių, kritikos ir pageidavimų, kuri buvo išsakyta mažesnių socialinių partnerių, įmonių su siaurais ir specializuotais poreikiais. Tokie partneriai lieka neišklausyti ir aktyviai neįtraukti į Programos rengimo procesą, todėl tikėtina, kad vėliau jie nebus pakankamai įtraukti ir į Programos tobulinimo procesus. Nors tokių partnerių individualus poreikis absolventams ir nedidelis, tačiau bendras absolventų įdarbinimo potencialas yra didelis. Todėl vystant Programoje numatytas specializacijas aktualu atsižvelgti į tai, kad absolventams būtinos kompetencijos, kurios leistų greitai adaptuotis labai specializuotose darbo aplinkose.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės.

Programos unikalumas Lietuvoje ir pagrįstas Programos absolventų poreikis;
Aktyvus didžiųjų socialinių partnerių įtraukimas ir jų didelis suinteresuotumas šia Programa;
Programos pavadinimas gerai atitinka Programos turinį, yra aiškus būsimiems studentams ir socialiniams partneriams.

Silpnybės.

Menkos sąsajos su deklaruojamu kūrybiškumo mokymu;
Mažos galimybės atitikti siaurus ir specializuotus darbdavių poreikius.

2.2. Programos sandara

Programa priskiriama žemės ūkio mokslų krypties studijoms, kurias baigus suteikiamas žemės ūkio mokslų magistro kvalifikacinis laipsnis. Programos apimtis sudaro 120 kreditų, iš

kurių studijų krypties dalykai sudaro 66 kreditus, Universiteto nustatyti dalykai sudaro 24 kreditus, o baigiamajam darbui skirta 30 kreditų. Numatoma studijų apimtis per vienerius studijų metus – 60 kreditų, per vieną semestrą – 30 kreditų. Numatoma magistrantūros nuolatinė studijų trukmė 2 metai arba 4 semestrai, iššestinių – 3 metai arba 6 semestrai. Tiek bendra Programos apimtis, tiek jos dalys pilnai atitinka bendruosius studijų vykdymo reikalavimus ir yra pakankama numatomiems studijų rezultatams pasiekti – įgyti specializuotas agronomijos žinias ir gebėti jas taikyti, gebėti vykdyti tyrimus ir įgyti kitus specializuotus numatytų specializacijų gebėjimus, taip pat socialinius ir asmeninius gebėjimus.

Atsižvelgiant į darbdavių ir studentų nuomonę bei užsienio universitetų patirtį, Programoje numatytos Augalininkystės, Augalų apsaugos ir mitybos bei Sodininkystės ir daržininkystės specializacijos. Šios specializacijos yra orientuotos į potencialius absolventų darbdavius – vietinius augalininkystės ūkius, tarptautines įmones ir sodininkystės – daržininkystės ūkius. Studijas yra numatoma sieti su naujausiais mokslo ir technologijų pasiekimais, tai bus įgyvendinama, tiek vykdant ir studentus įtraukiant į tarptautinių mokslinių projektų veiklas, tiek supažindinant su pažangiausiuose ūkiuose ar žemės ūkio įmonėse diegiamomis gamybinėmis inovacijomis. Universitetas yra gerai pasirengęs ir glaudžiai bendradarbiauja su socialiniais partneriais, kad galėtų tinkamai tai realizuoti, tačiau mokymas vykdant tarptautinius projektus, bent artimiausiu metu vertintinas labiau kaip siekis, o ne realiai įgyvendinamas pažadas.

Programoje numatytų dalykų dėstymo nuoseklumas yra logiškas, pradedama nuo dalykų, kurių žinios ir gebėjimai padeda geriau įsisavinti vėliau studijuojamų dalykų turinį, studijuojami bendrieji studijų krypties ir su jais susiję kitų krypties dalykai, esminiai agronomijos studijoms bei reikalingi moksliniam tiriamajam ir profesiniam darbui dalykai. Vėliau numatyta dėstyti studijų krypties dalykus pagal pasirinktas specializacijas, reikalingus praktiniam darbui ir savarankiškiems moksliniams tyrimams vykdyti bei studijų baigiamajam darbui rengti.

Dalykų temų išsamumą ir suderinamumą su dalyko studijų rezultatais vertina aprašų recenzentai ir Studijų programos komitetas. Numatyta, kad dalyko detalūs turinys gali būti tikslinamas ir atnaujinamas kasmet, tai yra prieš kiekvienų studijų metų pradžią. Tai vertintina kaip lanksti ir patogi procedūra, nes leidžia tikslinti, atnaujinti temas nekeičiant dalyko aprašo, sudarant prielaidas dėstomų dalykų turinį priderinti prie aktualių ir kintančių poreikių, tačiau taip gali atsirasti ir papildomos rizikos, kad Programos turinys nebus planingai atnaujinamas.

Studijų procesą numatoma vykdyti dviem būdais – tai kontaktinis darbas ir savarankiškas darbas, santykis tarp kurių bus 1:3, tai yra Programos auditoriniams užsiėmimams teks 26,2 proc., o savarankiškam darbui – 73,8 proc. Savarankiškam darbui studentams bus sudaryta galimybė naudotis virtualaus mokymosi aplinka „Moodle“, susitikimų metu dėstytojai patvirtino

šios aplinkos būtinumą studijų procese ir tai, kad numato plačiai išnaudoti jos suteikiamas galimybes. Susitikimų su dėstytojais metu, minėta ir, kad studentai galėtų planuoti tyrimą ar surinkti baigiamiesiems darbams reikalingus duomenis nuosavuose ūkiuose. Tikėtina, kad tokia galimybė bus patraukli studentams, tačiau tada turi būti numatytos konkrečios priemonės, kaip bus užtikrinta reikalinga metodinė tyrimo priežiūra.

Svarbu pažymėti, kad programos rengėjai atsižvelgė į ankstesnių ekspertinių vertinimų pastabas ir reikšmingai patobulino bei atnaujino Programą, lyginant su ankstesne (ir šiuo metu vykdoma) studijų programa, visi susitikimų Universitete dalyviai akcentavo, kad esminis skirtumas naujoje Programoje yra specializacijų įvedimas ir ženklus studijų dalykų atnaujinimas, tenkinant, tiek socialinių partnerių lūkesčius, tiek būsimų studentų lūkesčius. Papildomai Universiteto ekspertams pateiktoje medžiagoje pateikti gerai struktūrizuoti duomenys dėl numatomos tarptautiškumo plėtros, kurie patvirtina, kad Universitetas planuoja ir vykdo reikalingus žingsnius didinant studijų tarptautiškumą. Dėstytojai skaito paskaitas užsienio universitetuose ir įmonėse, dalyvauja mokslo konferencijose užsienyje ir vyksta į trumpalaikes stažuotes, 6 dėstytojai pastaraisiais metais vyko į ilgalaikes stažuotes. 2018-2019 metams suplanuoti konkretūs užsienio mokslininkų vizitai ir Universiteto dėstytojų paskaitų skaitymas užsienio universitetuose ir įmonėse, stažuotės (iš jų 1 ilgalaikė), numatomos pateikti tarptautinių projektų paraiškos ir kitos priemonės.

Tačiau, nors yra pažymima, kad studentai turės galimybių išklaudyti anglų kalba parengtus šešis dalykus, visgi nepateikiama duomenų ar numatoma tokių studijų dalykų skaičių padidinti ir kada tai galėtų būti atlikta.

Kitas papildomo dėmesio reikalaujantis klausimas yra studentų pasiskirstymas pagal planuojamas specializacijas. Toks pasiskirstymas Universitete šiuo metu nėra prognozuojamas, nors administracija ir deklaruoja, kad pajėgs lanksčiai adaptuoti ir organizuoti studijas pagal faktinius srautus, t. y. labai dideliu ar labai mažu atskiros specializacijos susidomėjimu.

Taip pat susitikimuose su numatomais Programos dalykų dėstytojais buvo išgirsta nuomonių, kad dalykų dėstymas turėtų būti geriau planuojamas atsižvelgiant ir į sezoniškumą, kuris ypatingai svarbus žemės ūkyje, kad numatyti praktiniai užsiėmimai maksimaliai atitiktų realias (gamybines) sąlygas, tarkim dirvožemio savybių tyrimas vyktų augalų vegetacijos metu, produkcijos kokybės tyrimai – derliaus nuėmimo metu ir panašiai.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės.

Programos sandara gerai atitinka formaliuosius teisės aktų reikalavimus;

Numatomas reguliarus programos atnaujinimas.

Silpnybės.

Nors yra galimybės, tačiau nenumatyta, kad bus anglų kalba dėstomų dalykų. Parengtų dėstyti anglų kalba dalykų skaičius yra nedidelis, nenumatyta jų skaičiaus didinti;

Neprognozuojamas studentų skaičius atskirose specializacijose bei priemonės organizuoti studijų procesą atskirose specializacijose nesurenkant minimalaus studentų skaičiaus.

2.3. Personalas

Akademinis personalas yra pakankamai įvairus ir parinktas atsižvelgiant į reikalingas mokslines, pedagogines ir profesines kompetencijas. Pagal numatomų dėstytojų sąrašą (3 lentelė) ir pateiktus dėstytojų gyvenimo aprašymus (2 priedas) į numatomų dėstytojų sąrašą įtraukti 33 dėstytojai (pastebėtas netikslumas aprašo 15 psl. – nurodomi 32 dėstytojai), iš jų 10 profesorių (30,3 proc.), 17 docentų (51,5 proc.) (pastebėtas netikslumas aprašo 15 psl. – nurodoma 16 docentų) ir 6 (18,2 proc.) lektoriai, turintys daktaro laipsnį. Numatyti dėstytojai atstovauja Universiteto Agronomijos fakultetą (22 dėstytojai) bei Ekonomikos ir vadybos fakultetą (3 dėstytojai), Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Žemdirbystės bei Sodininkystės ir daržininkystės institutus (5 dėstytojai), VDU Aplinkotyros katedrą (2 dėstytojai), UAB „Agrochema“ (1 dėstytojas). Toks numatomų dėstytojų skaičius ir jų sudėtis yra pakankama numatomiems studijų rezultatams pasiekti.

Dauguma Programos dėstytojų turi didelę pedagoginio darbo patirtį, taip pat yra ir patyrę mokslininkai. Mokslinių publikacijų gausa, 207 straipsniai leidiniuose turinčiuose ISI WoS citavimo indeksą ir 285 kitos publikacijos, rodo gerą mokslinį aktyvumą. Moksliniais pasiekimais išsiskiria P. Duchovskis, G. Samuolienė, A. Dėdelė, Z. Dabkevičius, V. Stanys, K. Romanekas, D. Steponavičius, jie yra daugiau negu 20 tarptautinių mokslinių publikacijų bendra autoriai, o publikacijų cituojamumo h indeksas siekia nuo 6 iki 15. Nors programos apraše nėra akcentuojama, tačiau labai reikšmingas rodiklis yra tai, kad dauguma dėstytojų aktyviai dirba rengdami studentams reikalingas mokymo priemones; 24 iš 33 dėstytojų yra vadovėlių, mokymo knygų, laboratorinių ir praktikos darbų aprašų ir kitų metodinių priemonių autoriai. Programos rengimo grupės vadovas K. Romanekas yra vadovėlio „Agronomijos pagrindai“ (2-asis leidimas, 2015) sudarytojas. Aktyviai šioje srityje per pastaruosius 7 metus reiškiasi S. Kazlauskaitė, I. Pranckietienė, D. Steponavičius, N. Ūselis, J. Žukovskis, kurie yra 4-5 metodinių priemonių bendra autoriai. Dėstytojai, turintys ilgametę pedagoginę patirtį, yra išleidę programai naudingų vadovėlių ankstesniais metais: Z. Dabkevičius, I. Brazauskienė

„Augalų fitopatologija“ (2007); A. Sliesaravičius, V. Stanys „Žemės ūkio augalų biotechnologija“ (2005); S. Raudonius „Mokslinių tyrimų planavimas ir analizė“ (2008), P. Duchovskis „Augalų produktyvumas“ (2008); D. Jodaugienė, S. Raudonius „Piktžolių ekologija“ (2008); V. Pilipavičius, A. Marcinkevičienė, R. Pupalienė „Pasėlių bendrijos ir jų tyrimai“ (2008); Burbulis N., Blinstrubienė A., Kuprienė R., Žilėnaitė L. „Augalų genetinės įvairovės kūrimas somatinių audinių kultūroje“ (2009); N. Uselis „Intensyvios uoginių augalų auginimo technologijos“ (2002). Visi aukščiau išvardinti vadovėliai yra nurodomi kaip pagrindiniai mokymosi šaltiniai Dalykų aprašuose (1 priedas), jie yra prienami ASU bibliotekoje. Todėl, pabrėžtina, kad Programos vykdymui numatytas personalas yra labai kompetentingas. Atsižvelgiant į tai, kad dauguma šių svarbių vadovėlių yra maždaug 10-ties metų senumo, rekomenduojama dėstytojų pastangas nukreipti vadovėlių atnaujinimui.

Visgi Universiteto administracija pripažįsta, kad studijų programai formuojamame dėstytojų personale yra nedidelis disbalansas, matomas aiškus poreikis didesnei daliai dėstytojų – mokslininkų. Tai patvirtina ir dėstytojų gyvenimo aprašymuose pateikiami duomenys, kur pastebimas sąlyginai nedidelis dėstytojų aktyvumas tarptautiniuose projektuose (Horizon 2020, ERA-NET COFUND, COST veiklos) – tik 11 dėstytojų (33,3 proc.) turi patirties vykdant tarptautinius projektus, nors remiantis publikacijų sąrašais, dėstytojai turi pakankamą potencialą juos vykdyti ir susitikimų Universitete metu visuotinai akcentavo tokių tyrimų projektų svarbą vykdant studijų programą.

Darytina išvada, kad nors Programos apraše ir deklaruojama apie aktyvų dėstytojų dalyvavimą ne tik nacionaliniuose, bet ir tarptautiniuose tyrimų projektuose, tačiau tokios veiklos nėra įgyvendinamos aktyviai. Nurodoma, kad Universitete siekiant skatinti dėstytojų kvalifikacijos tobulinimą, yra taikoma dėstytojų skatinimo sistema už atliktus svarbius mokslo darbus, tame tarpe ir dalyvavimą vykdant tarptautinius ir nacionalinius mokslo ir technologinės plėtros programų, kitų tarptautinių fondų ir programų finansuojamus projektus, todėl tikėtina, kad veiksmingai naudojantis skatinimo sistema ir ją tobulinant Universitetas galėtų sustiprinti dėstytojų suinteresuotumą siekiant didesnio mokslinės veiklos tarptautiškumo.

Atkreiptinas dėmesys, kad Programos dėstytojų gyvenimo aprašymai nors ir parengti pagal suvienodintą formą, tačiau informacija juose pristatoma kiek skirtingai. Dėstytojai skirtingai pateikia duomenis ir aprašo savo stažuotes, kai kuriuose aprašymuose nurodoma nesusijusi arba aiškiai pasenusi informacija (mokymai, trumpi vizitai ar senesnės nei 10 m. stažuotės). Nėra tinkama tai, kad dėstytojai teikdami projektų sąrašą ne visada nurodo projekto kategoriją (tarptautinis projektas, nacionalinės mokslo programos projektas, ūkio subjektų užsakomasis projektas ar kt.). Pasitaiko atvejų kai dėstytojai gyvenimo aprašymuose pateikia visai nesusijusią informaciją, kai specialiųjų informacinių technologijų taikymo ir gebėjimų

skiltyse nurodo privalomą bazinį kompiuterinį išsilavinimą atitinkančią informaciją – gebėjimą dirbti teksto redaktoriumi ar skaičiuokle.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės.

Personalo skaičius ir sudėtis atitinka teisės aktų reikalavimus, daugumos dėstytojų moksliniai tyrimai tiesiogiai susiję su dėstomu dalyku ir teikiama studijų Programa (agronomijos kryptis, žemės ūkio mokslų krypčių grupė);

Dėstytojai aktyviai rengia su dėstomu dalyku susijusias metodines mokymo priemones.

Silpnybės.

Nemažai dėstytojų neturi dalyvavimo tarptautiniuose projektuose patirties.

2.4. Materialieji ištekliai

Remiantis Programos apraše pateikta bei vizito į Universitetą metu surinkta informacija, akivaizdu, kad Universitetas turi gerai įrengtas auditorijas ir laboratorijas Centrinuose rūmuose, atviros prieigos Žemės ir miškų jungtiniame tyrimų centre bei Bandymų stotyje. Auditorijos ir laboratorijos yra pritaikytos numatytiems magistro studijų programos studentų srautams. Auditorijų ir kitų mokymo vietų skaičius Programai realizuoti yra pakankamas: iš viso pilnai įrengtos 33 auditorijos, mokymo kabinetai ir laboratorijos. Didžioji dalis ASU priklausančių auditorijų ir klasių yra aprūpintos kompiuterine įranga ir multimedija, ši įranga bus tinkama perteikti studijų programos dėstomų dalykų turiniui. Darbo aplinka ir daugelis pastatų buvo neseniai renovuoti, aprūpinti nauja įranga. Neseniai įrengtas modernus šiltnamis (8 rūmai) specifiniams eksperimentams su augalais vykdyti. Planuojama pastatyti naują pastatą su moderniomis laboratorijomis vietoje dabartinio VI rūmų pastato.

ASU bibliotekoje yra sukaupta pakankamai reikalingos literatūros studijų programos dalykų medžiagos įsisavinimui. ASU biblioteka prenumeruoja pakankamai tarptautinių duomenų bazių (viso 19), jose yra daugiau nei 23 tūkst. leidinių, iš jų 154112 – elektroninės knygos.

Universitete taip pat veikia virtualaus mokymosi sistema *Moodle*, į kurią dėstytojai talpina savo paskaitų ir užsiėmimų medžiagą, tai tikrai aktualu magistrantūros studijų studentams, kurie paprastai daug laiko praleidžia studijuodami savarankiškai. Programos aprašo rengimo grupės narių - studentų teigimu, dėstytojai *Moodle* sistema naudojami aktyviai, dėstytojai patys taip pat pripažįsta virtualios mokymosi aplinkos privalumus.

Įranga, skirta vykdyti mokslinius tyrimus ir ruošti Magistro studijų baigiamuosius darbus, yra pakankama. Universitetas turi pakankamą skaičių bendrųjų laboratorijų studijų programos dalykų seminarams vykdyti, taip pat pakankamai naujų, moderniai įrengtų laboratorijų, kuriose galima atlikti specifinius mokslo ir magistro baigiamųjų darbų tyrimus. Ketinamos vykdyti programos materialioji bazė buvo papildyta nauja inžinerine ir mechanikos įranga, skirta įsisavinti naujus „Tiksliosios žemdirbystės“ ir kitus studijų dalykus. Pastaroji naujai įgyta įranga išskiria šios Programos materialiąją bazę iš kitų žemės ūkio specialybės programų Lietuvoje. Nors nepateikiamas tolesnis materialiosios bazės gerinimo planas (Aprašo priedas Nr. 3), tačiau Universiteto administracija patvirtino, kad rengiami investiciniai planai, kurių lėšomis tai bus atliekama.

Praktikos bazė, sprendžiant iš studijų programos aprašo, yra plati ir tinkama. Svarbu, kad Programos praktikos vietomis sutiko tapti vienos didžiausių Lietuvos žemės ūkio įmonių ir mokslo centrų, tarp jų Žemės ūkio konsultavimo tarnyba, Agrarinių ir miškų mokslų centras, tai turėtų garantuoti kokybišką ir įvairaus profilio Agronomijos studijų programos praktikos dalį. Numatant toliau stiprinti studijų infrastruktūrą ir skatinti studentų, dėstytojų ir tyrėjų bendrą verslumą svarbu planuoti ir startuolių inkubavimą, tačiau nei Universitete susitikimų metu, nei Programos aprašo tekste, tai nebuvo paminėta.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

Kabinetai, laboratorijos ir kitos mokymosi patalpos yra erdvios, moderniai įrengtos, nestokoja būtinos technikos mokymuisi ir tiriamiesiems mokslo darbams vykdyti;

Dėstytojai pradėjo plačiau naudoti Moodle virtualios mokymosi aplinkos sistemą.

Silpnybės:

Nepakankamai vystomos galimybės steigti pradedančiąsias bei pumpurines įmones, nors Programa tam turi didelį potencialą.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studijuoti numatoma priimti asmenis, kurie yra baigę pirmosios pakopos agronomijos krypties studijas arba kitų krypties studijas, tačiau išklause ir išlaikę egzaminus agronomijos šakos (krypties) dalykų bei baigusius kolegines (profesinio bakalauro) studijas ir Programos

papildomasias studijas. Studentų priėmimo į Programą reikalavimai atitinka 2010 m. gegužės 5 d. Švietimo ir mokslo ministro įsakyme Nr. V-649 ir Universiteto numatytus reikalavimus.

Stojimo į Universitetą tvarką reglamentuoja šio universiteto Priėmimo taisyklės, tvirtinamos rektoriaus įsakymu. Priėmimo taisyklės skelbiamos ASU interneto svetainėje ir specialiuose priėmimui skirtuose leidiniuose. Studentų pasiekimų vertinimą reglamentuoja Universiteto Studijų nuostatai, juose pateikiami aiškūs vertinimo kriterijai ir procedūros.

Studijų programos apraše aiškiai išdėstyti numatomi taikyti studijų metodai. Siekiant sėkmingai juos taikyti ir pasiekti studijų rezultatus yra planuojamos naudoti mokymo ir mokymosi veiklos, užtikrinsiančios aktyvų studentų dalyvavimą studijų procese. Planuojami taikyti studijų metodai nukreipti ir į asmeninių ir darbo komandoje kompetencijų ugdymą, yra modernūs, atitinka geros praktikos pavyzdžius.

Studijų eigoje yra svarbių tarptautiškumo elementų (šeši programos dalykai parengti dėstyti anglų kalba, Universiteto pateiktame plane numatome priemonės studentų judumui didinti), tačiau tai pristatoma kaip galimybės, o ne aiški ir apjungta vizija ar konkretus planas.

Studentų pasiekimų vertinimo sistema vieša ir prieinama. Vertinimo kriterijai yra konkretūs, suprantami, tinkami studentų pasiekimų lygiui vertinti. Vertinimo metodai, skirti plėtoti studentų kūrybiškumą, yra aiškūs (individualaus pranešimo pristatymas, komandos parengto pranešimo pateikimas, standinis pranešimas), tačiau nėra žinoma, kaip ir kokioje skalėje bus vertinimas kūrybiškumas. Programos dėstytojų išsilavinimas ir kompetencijos leidžia puikiai dėstyti studijų programos dalykus, tačiau nėra visiškai tinkamas vertinti studentų kūrybiškumui. Studentams sudarytos lanksčios sąlygos ruošti Magistro baigiamuosius darbus. Universitetas neriboja galimybių tyrimus atlikti ir kituose mokslo centruose ar privačiuose ūkiuose, tokiu būdu studentai gali rinktis specifiškai juos dominančius tyrimus, savo mokslinio darbo rezultatus integruoti su kasdiene praktika. Tai taip pat sudaro lanksčias sąlygas derinti studijas su darbu įmonėse, ūkiuose ar mokslo centruose.

Numatytos tinkamos nesąžiningo studijavimo, diskriminavimo prevencijos ir apeliavimo priemonės. Šios priemonės yra reglamentuotos atitinkamų vidinių Universiteto dokumentų – dekanų potvarkiu dėl priemonių prieš nusirašinėjimą egzaminų metu, Studijų dalykų egzaminų laikymo ir perlaikymo tvarkos bei Apeliacijų tvarkos aprašais. Studentams numatyta teisė susipažinti su egzaminų vertinimu, teikti apeliaciją fakulteto dekanui.

Fakultetas yra užmezgęs pakankamai tarptautinių partnerystių su užsienio universitetais, į kuriuos studentai gali išvykti stažuoti periodams. Universitete taip pat veikia Erasmus mainų programa. Tikėtina, kad Programai tapus modernesne, atsiradus šiuolaikiškų kursų, nebijodami neturėti tam tikrų kompetencijų, studentai dažniau ryšis išbandyti savo įgūdžius ir semtis žinių užsienio mokslo institucijose dalyvaudami mainų programose.

Programai tapus patrauklesnei studentams, įdiegus specializacijas ir naujus studijų dalykus, atitinkančius modernaus agronomijos mokslo tendencijas, sudarytos prielaidos išlaikyti studentų motyvaciją mokytis ir baigti studijas, taip mažinant metančiųjų skaičių.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

Numatytas studijų vertinimas yra sąžiningas ir sklandus. Aiškūs studentų įgūdžių ir kompetencijų vertinimo kriterijai;

Magistro baigiamųjų darbų vykdymas yra gerai suplanuotas, studentai gali rinktis įvairias tyrimų bazines, mokslo centrus ar įmones atlikti savo tyrimams;

Studentams yra numatytos sąlygos išvykti praktikoms ir stažuotėms į užsienio universitetus;

Planuojama ir yra parinktos priemonės, kad į programą įstojusių ir ją baigiančių studentų santykis būtų artimas vienetui.

Silpnybės:

Nėra parengto aiškaus plano ir vizijos, kaip anglų kalba būtų plačiau integruojama į studijų programos dalykus;

Nėra aiškūs studentų kūrybiškumo mokymo ir vertinimo kriterijai.

2.6. Programos vadyba

Vertinimui pateiktuose dokumentuose Programos vadyba yra aprašyta pakankamai detalai ir aiškiai, numatoma tinkamai organizuoti studijų organizavimo ir tobulinimo procesus. Vidinė studijų kokybė Universitete užtikrinama vadovaujantis vidaus dokumentais – Universiteto vidinės studijų kokybės užtikrinimo sistemos aprašu ir Universiteto kokybės vadovu.

Universitete numatytos aiškios atskaitomybės ir sprendimų priėmimo tvarka visuose valdymo lygmenyse – studijų organizavimo ir kokybės užtikrinimo procesą Universitete valdo už studijas atsakingas prorektorius, universitetiniu lygmeniu už studijų procesų organizavimą ir jų tinkamą įgyvendinimą atsakingas Studijų skyrius, fakultetiniu lygmeniu – fakulteto dekanas bei prodekanas studijoms. Už studijų programų kokybės užtikrinimą atsakingi fakulteto dekanas su prodekanu studijų programoms, o studijų programų sistemingą vertinimą ir tobulinimą bei studijų dalykų aprašų aprobavimą atlieka Studijų programų komitetai (tvirtinami Fakulteto tarybos). Studijų programų komitetų sudarymo principai yra aiškūs ir logiški, numatoma, kad metodinę pagalbą Programos komitetui teiks Studijų skyrius ir Karjeros centras. Numatyta ir,

kad studijų programų vertinimo ir tobulinimo darbai bus atliekami numatytu periodiškumu – kasmet atliekamas studijų programos dalinis vertinimas ir tobulinimas, o pateikti pasiūlymai bus apbruojami Programos Komitete ir perduodami įgyvendinti institutams, fakulteto dekanui bei fakulteto tarybai. Yra tinkamai užtikrinta, kad studijų proceso valdyme dalyvautų, tiek studentų atstovai (studentų atstovai yra Fakulteto tarybos, dekanato, Studijų programos komiteto, Dėstytojų atestacijos komisijos ir kitų komisijų nariai), tiek socialiniai partneriai (kurie įtraukiami į Komiteto, Fakulteto tarybos, jos komisijų, baigiamųjų darbų vertinimo komisijų veiklas). Kaip jau minėta kituose šio vertinimo išvadų skyriuose (Programos tikslai ir studijų rezultatai), socialiniai dalininkai buvo pakankamai aktyviai ir sėkmingai įtraukti į Programos rengimą, todėl tikėtinas ir reikšmingas jų dalyvavimas numatomuose Programos tobulinimo procesuose.

Kaip reikšminga studijų kokybės užtikrinimo dalis, Universitete veikia gerai organizuota apklausų sistema studentams, dėstytojams ir absolventams. Studentų apklausos apie dėstytojų kokybę ir studijų dalykus organizuojamos po kiekvieno semestro, dėstytojų apklausos – kas 2 metai, absolventams – apklausa studijų kokybės klausimais organizuojama egzaminų laikymo ir baigiamųjų darbų gynimo laikotarpiu.

Studentų nuomonė tiriama kiekvieno semestro pabaigoje, struktūrizuotą apklausą organizuoja Studijų kokybės grupė. Apklausos metu studentai gali įvertinti išklaustyto studijų dalykų kokybę ir dėstytojų pastangas perteikti žinias ir ugdyti specialius gebėjimus. Išanalizavus studentų apklausų duomenis, Studijų kokybės grupė nustato studijų kokybės problemas ir organizuoja akademinės bendruomenės diskusijas nustatytoms problemoms spręsti. Svarbu pažymėti, kad Programos rengėjai tinkamai atsižvelgė į ankstesnio Programos vertinimo pastabas ir studentų apklausų anketos buvo tinkamai atnaujintos, įtraukiant daugiau atvirų klausimų, todėl tikėtina, kad apklausų rezultatai bus vertingi užtikrinant veiksmingą grįžtamąjį ryšį ir tobulinant Programą.

Susitikimų metu Universiteto administracija pažymėjo, kad dažni atvejai, kai jau studijų metu studentai įsidarbina ir Universitetas siekia lanksčiai sudaryti jiems sąlygas tęsti studijas. Tai sveikintina ir labai svarbu mažinant studentų nubyrežimą ir gerą komunikaciją su socialiniais dalininkais, tačiau taip pat svarbu užtikrinti, kad dėl to nenukentėtų studijų kokybė.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

Numatyti aiškūs programos valdymo ir tobulinimo mechanizmai – logiška ir detali atskaitomybės ir sprendimų priėmimo tvarka visuose valdymo lygmenyse bei programos atnaujinimo periodiškumas;

Vadybos sistemoje visos grandys yra tinkamai susietos ir turi aiškiai apibrėžtas funkcijas.

Silpnybės:

Nėra vadybinės grandies atsakingos už dėstytojų individualios karjeros planavimą.

III. REKOMENDACIJOS

3.1. Programos tiksluose ir aprašyme rekomenduojama atsisakyti nepagrįstų terminų „kūrybiškai taikyti“ ir „kūrybiškai spręsti“, tačiau siekti tobulinti programą šia linkme, numatant praktinį kūrybingumą skatinančių studijų metodų diegimą.

3.2. Rekomenduojama atsižvelgti į specializuotus mažųjų socialinių dalininkų interesus ir siekti Programą tobulinti taip, kad absolventai įgytų kompetencijų, kurios leistų greitai adaptuotis labai specializuotose darbo aplinkose.

3.3. Rekomenduojama gerinti studijų procesų planavimą prognozuojant studentų pasiskirstymą pagal numatomas specializacijas bei derinant dalykų dėstytojų grafiką, atsižvelgiant į žemės ūkio sezoniškumo specifiką.

3.4. Siūloma pasirūpinti Programai skirtų vadovėlių lietuvių kalba atnaujinimu ir/ arba inicijuoti naujų vadovėlių kūrimą.

3.5. Sstudijų tarptautiškumą siūloma didinti didinant anglų kalba parengtų dėstyti dalykų skaičių ir dėstytojų dalyvavimą reikšminguose tarptautiniuose mokslo tyrimų projektuose

3.6. Rekomenduojama Atnaujinti dėstytojų gyvenimo aprašymus, pateikiant tik aktualaus laikotarpio informaciją, nurodyti projektų kategorijas: tarptautinis projektas (7th Framework Programme RTD, Horizon 2020, COST action ar kt.), „X“ nacionalinės mokslo programos projektas, LMT finansuojamas mokslininkų grupės projektas, ŽŪM užsakomasis projektas ir panašiai.

3.7. Didinant studijų lankstumą (baigiamuosius darbus atliekant nuosavuose ūkiuose, suteikiant studentams didesnes galimybes derinti darbą ir studijas) rekomenduojama numatyti priemones užtikrinančias studijų kokybę.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Aleksandro Stulginskio ketinama vykdyti studijų programa *Agronomija* vertinama teigiamai

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2	Programos sandara	3
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	4
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	19

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas:

dr. (HP) Saulius Marcinkonis

Grupės nariai:

prof. habil. dr. Izolda Pašakinskienė

Gabrielius Jakutis (studentų atstovas)